

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Obdo/86/2019
Identifikačné číslo spisu: 6617211682
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:6617211682.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Ján Fides, so sídlom 951 62 Nevidzany 53, IČO: 46 587 551, zastúpeného advokátom Mgr. Petrom Miklóssym, so sídlom Hlavná 1221, 952 16 Vráble proti žalovanému: AQUARAMA SLOVAKIA, s.r.o., so sídlom Fiľakovská cesta 288, 984 01 Lučenec, IČO: 36 033 294, (predtým I.T.R. s.r.o. Lučenec), o zaplatenie 4.035,65 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 14Cb/119/2017, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. novembra 2018, č. k. 41Cob/79/2018-241, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalovanému sa nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 8. marca 2018, č. k. 14Cb/119/2017-209 žalobu žalobcu o zaplatenie 4.035,65 Eur s príslušenstvom zamietol. Žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia žalovanej sumy na tom skutkovom základe, že žalobca pre žalovaného vykonal montážne a servisné práce na samoobslužných vysávačoch a umývacích linkách, pričom žalovaný za tieto práce nezaplatil. Žalobca tvrdil, že so žalovaným uzavrel ústnu zmluvu o dielo a v rámci bežného obchodného styku vyfakturoval žalovanému montážne a servisné práce, ako aj sprostredkovateľskú činnosť pri sprostredkovaní predaja čistiacich prostriedkov. Žalovaný tvrdil, že faktúry vystavené žalobcom boli nepreskúmateľné a žalobca nepredložil dôkazy, z ktorých by sa dala dôvodiť oprávnenosť fakturácie. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že v konaní nebolo preukázané, že medzi stranami sporu bola uzavretá zmluva o dielo, nakoľko dohodnutie ceny alebo spôsobu jej určenia je jednou z podstatných náležitostí zmluvy o dielo. Fakturácie, ktoré previedol žalobca žalovanému a ktorých úhrady sa domáhal, neboli podložené relevantným dôkazným

materiálom potvrdeným žalovaným. Okresný súd sa stotožnil s procesnou obranou žalovaného a mal za to, že v montážnych denníkoch, ktoré predložil žalobca, boli za objednávateľa uvedené iné subjekty, čo tiež nasvedčovalo tomu, že medzi stranami nebola uzavretá zmluva o dielo. Pokiaľ žalobca prevádzal pre žalovaného montážne a servisné práce, tieto mal dať potvrdzovať žalovanému, najmä vzhľadom na tú skutočnosť, že tieto boli podkladom jednotlivých fakturácií. V danom prípade pokiaľ kalkulácie vyhotovil žalobca bez toho, aby boli potvrdené žalovaným, nebolo možné v spore preukázať a hodnoverne verifikovať rozsah týchto prác a cenu za ich prevedenie aj vzhľadom na to, že absentovala dohoda o cene. Pokiaľ v spore žalobca predložil cenník pre spoločnosť žalovaného AQUARAMA SLOVAKIA, s.r.o., (predtým I.T.R. Lučenec) platný od 1. júna 2015, tento nebol potvrdený žalovaným. Podľa názoru súdu prvej inštancie žalobca taktiež neunesol dôkazné bremeno ohľadom preukázania uzavretia zmluvy o sprostredkovaní, na základe ktorej by mu náležala provízia z predaja tovaru pre žalovaného. Zároveň žalovaný nepotvrdil uzavretie takejto zmluvy. Súd prvej inštancie mal za to, že žalobca nepreukázal uzavretie zmluvy o dielo so žalovaným, nepreukázal rozsah prevedených prác na tom ktorom diele a následne cenu týchto prác, na základe čoho súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Pokiaľ žalobca tvrdil, že takýto spôsob fakturácie bol medzi stranami sporu zaužívaný, súd bol toho názoru, že nebolo možné priznať nárok s poukazom na zaužívanú prax medzi stranami, nakoľko nebolo možné určiť rozsah prác, keďže tie neboli potvrdené žalovaným. V spore si žalovaný uplatnil v rámci procesnej obrany nárok na zaplatenie sumy 5.818,87 Eur, ktoré žiadal kompenzovať do výšky žalobcom uplatneného nároku z dôvodu vadného plnenia a následne z dôvodu odstraňovania závad vadného plnenia žalobcom ako aj poškodenia materiálu. S poukazom na ustanovenie § 562 Obchodného zákonníka súd prvej inštancie uviedol, že žalovaný nepreukázal relevantným dôkazným materiálom uplatnenie práv z väd diela u žalobcu, pričom žalobca namietal, že ak by aj takéto právo existovalo, nebolo možné priznať nárok v zmysle § 428 Obchodného zákonníka vzhľadom na námietku nesplnenia si reklamačnej povinnosti. Súd prvej inštancie tak obranu žalovaného súvisiacu s vadne prevedenými montážami a nárokmi z toho vyplývajúcimi posúdil ako účelovú.

3. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom z 28. novembra 2018, sp. zn. 41Cob/79/2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny. Žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Odvolací súd nezistil dôvod k tomu, aby z jeho strany došlo k zopakovaniu alebo doplneniu dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie. Dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil v dostatočnom rozsahu skutkový stav veci potrebný pre rozhodnutie, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C. s. p.“) a svoje rozhodnutie náležitým spôsobom odôvodnil podľa ustanovenia § 220 ods. 2 C. s. p.

4. V odôvodnení po zhrnutí skutkového stavu uviedol, že dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávou zásadou, pričom C. s. p., zvyšuje procesnú zodpovednosť strán v dokazovaní a obmedzuje aktivitu súdu pri navrhovaní, teda aj vykonávaní dôkazov. V rámci dokazovania platí zásada, že každá strana musí uniesť dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia, kto tvrdí, dokazuje. Strana musí preukázať to, čo tvrdí, len potom môže súd zobrať jej tvrdenia za základ svojho rozhodnutia. V danom prípade žalobca, na ktorom viazlo dôkazné bremeno preukázania oprávnenosti uplatneného nároku, vierohodne nepreukázal, že práce, ktorých cenu fakturoval, boli pre žalovaného vykonané v rozsahu, v akom fakturoval cenu vykonaných prác. Žalobcom predložené montážne denníky neboli spôsobilé preukázať, že žalobcom vyfakturované práce boli pre žalovaného skutočne vykonané, nakoľko ich žalovaný neprevzal a žalobca ho ani na prevzatie týchto prác nevyzval. Pokiaľ žalobca tvrdil, že medzi stranami konania bola ústne uzavretá zmluva o dielo v zmysle § 536 Obchodného zákonníka, odvolací súd uviedol, že v zmysle § 536 ods. 3 Obchodného zákonníka musí byť v zmluve o dielo dohodnutá cena alebo v nej musí byť aspoň určený spôsob jej určenia, ibaže strany v zmluve prejavia vôľu uzavrieť zmluvu aj bez tohto určenia. Žalobca nepreukázal, že bola vôľa strán uzavrieť zmluvu bez určenia ceny diela, a preto bolo povinnosťou žalobcu v konaní preukázať, akým spôsobom bola cena dohodnutá alebo akým spôsobom bol určený spôsob jej určenia. Žalobcom predložený cenník, ktorý bol ním vystavený a nepotvrdený žalovaným, nebol spôsobilým dôkazom na preukázanie dohody o cene diela. Preto žalobca nepreukázal platné uzavretie zmluvy o dielo a taktiež neunesol dôkazné bremeno preukázania, že fakturované sumy zohľadňovali skutočne vykonané práce, dodaný materiál a cestovné, nakoľko

prevzatie tretím subjektom nebolo dôkazom o splnení diela. Žalobca nepreukázal, že predmet diela bol žalovanému odovzdaný.

5. Odvolací súd ďalej uviedol, že pokiaľ žalobca tvrdil, že žalovaný v konaní výslovne nepoprel jeho skutkové tvrdenia, z ktorého dôvodu bolo podľa neho potrebné považovať zistený skutkový stav za nesporný, s týmto sa odvolací súd nestotožnil, keďže žalovaný namietal samotnú nepreskúmateľnosť fakturácie. Nemohlo obstať tvrdenie žalobcu, že takto vznesené námietky zo strany žalovaného potvrdzovali nespornosť ním uplatneného nároku. V civilnom sporovom konaní je dôkazné bremeno na žalobcovi, ktorý musí tvrdené skutočnosti nielen skutkovo opísať, ale aj preukázať. Už zo samotnej žaloby nevyplývalo, že by žalobca opísal všetky rozhodné skutočnosti, t. j. kedy, v akom rozsahu a pre koho práce vykonal, zo žaloby nevyplývalo, že jedna vystavená faktúra sa týka sprostredkovateľskej provízie, žalobca doplnil skutkový stav až vo svojej replike. Odvolací súd pripomenul, že žalobca bol povinný už v podanej žalobe uviesť pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností. Žalobca mal zrozumiteľne a určito opísať okolnosti, ktoré viedli k podaniu žaloby, čo však neurobil. Nebolo preto možné konštatovať, že žalovaný popieral uplatnený nárok len všeobecne, pokiaľ žalobca sám dôkazné bremeno nezvládol.

6. Rozsudok odvolacieho súdu napadol včas dovolaním žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) a to z dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj ako „C. s. p.“) ako i podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p. Navrhol, aby dovolací súd zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, že žalovanému uloží povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 4.035,65 Eur s príslušenstvom a súčasne prizná žalobcovi nárok na náhradu trov proti žalovanému v rozsahu 100 %.

7. Dovolateľ tvrdil, že vada podľa § 420 písm. f) C. s. p., mala spočívať v tom, že odvolací súd ako i súd prvej inštancie vykonané dokazovanie hodnotili v rozpore so zákonom, so zásadami C. s. p., týkajúcimi sa inštitútu prostriedkov procesného útoku a obrany. Nesprávny procesný postup súdov podľa dovolateľa súvisel s hodnotením skutkových tvrdení sporových strán, ktorý mal za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej. Uvedená vada spočívala aj v tom, že súd prvej inštancie a ani odvolací súd neprihliadli na podstatné a pre rozhodnutie vo veci relevantné dôkazy, ktoré žalobca predložil. Dovolateľ namietal nesprávne zistenie skutkového stavu a súčasne hodnotenie dokazovania, pri ktorom súdy nepostupovali podľa zásad hodnotenia prostriedkov procesného úroku a obrany. Porušenie zásad uvedených v ustanoveniach § 151 a § 186 ods. 2 C. s. p., bolo porušením zákona a práva na spravodlivý proces. Dovolateľ za porušenie práva na spravodlivý proces považoval i to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu nespĺňalo zákonné kvalitatívne požiadavky, keďže nedávalo odpovede na podstatné a právne relevantné skutkové tvrdenia a dôvody, na ktorých žalobca podal žalobu. Dovolateľ poukázal na to, že súčasťou práva na spravodlivý proces je i také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s uplatnením nároku. Odôvodnenie rozhodnutia tak muselo mať náležitosti uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 C. s. p. Účelom odôvodnenia súdneho rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody, na základe ktorých súd rozhodol. Pokiaľ súd dospeje k rozhodnutiu bez toho, aby sa vo svojom rozhodnutí vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, bolo potrebné rozhodnutie súdu považovať za arbitrárne. Podľa dovolateľa rozhodnutie súdu prvej inštancie a ani odvolacieho súdu nespĺňalo náležitosti ustanovenia § 220 ods. 2 C. s. p. Dovolateľ ďalej tvrdil, že súdy nižšej inštancie boli povinné sa vo svojich rozhodnutiach vysporiadať s argumentáciou žalobcu, ktorá sa týkala skutkových okolností prejednávanej veci. Toto však nespravili a na podstatné argumenty žalobcu a na dôkazy ním predložené nereagovali a nevysvetlili, prečo na tieto dôkazy a argumenty neprihliadli. Uvedený postup preto nebolo možné považovať za zákonný spôsob hodnotenia dokazovania a odôvodnenia súdneho rozhodnutia.

8. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) C. s. p., dovolateľ ďalej uviedol, že skutočnosti ním tvrdené v žalobe, t. j. uzavretie zmluvy o dielo, vykonávanie montážnych a servisných prác, či dohodnutá odmena, boli skutočnosti, ktoré žalovaným v priebehu konania neboli výslovne popreté. Z uvedeného dôvodu bolo potrebné uvedené skutočnosti považovať za nesporné podľa § 151 ods. 1 C. s. p., a z týchto skutočností mal súd vychádzať. V spore žalovaný neuniesol bremeno popretia

skutkových tvrdení žalobcu, procesným následkom čoho malo byť uplatnenie domnienky, že tieto skutkové tvrdenia žalobcu boli nesporné. Dovolateľ tvrdil, že účinné popretie skutkových tvrdení protistrany musí byť výslovné, nestačilo len vyhlásenie o tom, že žaloba je nedôvodná. Argument žalovaného o nepreskúmateľnosti faktúr žalobcu bol účelový. Žalovaný po doručení faktúr tieto žiadnym spôsobom nespochybňoval a nežiadal doplnenie dôkazov. Dovolateľ poukázal na účelovosť tvrdení žalovaného, nakoľko časť nároku žalobcu v zmysle faktúry č. 2017041 bola uspokojená na základe vzájomnej dohody zápočtom, správnosť faktúry č. 2017062 bola potvrdená podpisom konateľa žalovaného, pričom k týmto prácam bolo predložené aj povolenie zo strany žalovaného. K faktúram č. 2017079 a č. 2017084 boli súdu predložené písomné objednávky žalovaného. Súčasne v podanom odpore žalovaný nepopieral, že žalobca pre neho vykonával montážne a servisné práce.

9. Aj vo vzťahu k nároku žalobcu na zaplatenie provízie za sprostredkovanie predaja tovaru vyplývali vyššie uvedené skutočnosti, keď žalovaný kvalifikovane nepoprel skutkové tvrdenia žalobcu a jeho argumentácia bola účelová. Dovolateľ ďalej tvrdil, že predmetom sporu bolo to, či nárok uplatnený v konaní žalobcom zanikol v dôsledku uplatnenia započítacej námietky žalovaného uplatnenej v tom istom konaní. Žalovaný tvrdil, že nárok žalobcu zanikol započítaním s nárokom žalovaného, z čoho podľa dovolateľa jasne vyplývalo, že žalovaný nárok žalobcu nepoprel. Žalovaný sa v konaní bránil údajným nárokom proti žalobcovi z väd diela. Z uvedeného tak bolo zrejmé, že žalovaný uznal nárok žalobcu a sám vychádzal z toho, že medzi stranami sporu bola uzavretá zmluva o dielo. Dovolateľ porušenie práva na spravodlivý proces tak videl v tom, že súd bez účinného popretia skutkových tvrdení žalobcu vyhodnotil skutkový stav veci v neprospech žalobcu s odôvodnením, že neuniesol dôkazné bremeno. Dôkazné bremeno však žalobca uniesol, nakoľko jeho skutkové tvrdenia mali súdy s ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti považovať za nesporné.

10. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p., z dôvodu, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola riešená. Za uvedenú otázku dovolateľ považoval otázku posúdenia účinnosti popretia skutkových tvrdení žalobcu. Išlo o zodpovedanie otázky, či za vyššie popísaných okolností možno považovať popretie skutkových tvrdení žalobcu za účinné, konkrétne či možno považovať za účinné popretie skutkových tvrdení žalobcu založené iba na tvrdení o „nepreskúmateľnosti faktúr“ predložených žalobcom, bez popretia konkrétneho skutkového tvrdenia relevantného z hľadiska hmotného práva, teda v tomto prípade bez popretia platného uzavretia zmluvy o dielo, bez popretia rozsahu vykonania diela, resp. bez popretia fakturovanej výšky ceny za dielo. Za právnu otázku, ktorá dosiaľ nebola riešená dovolacím súdom, žalobca považoval aj otázku vzniku a dohody o podstatných náležitostiach zmluvy o dielo, resp. zmluvy o sprostredkovaní. Nesprávnosť posúdenia právnej otázky podľa dovolateľa mala spočívať v tom, či medzi stranami sporu bola platne uzavretá zmluva o dielo, či bola platne dohodnutá cena za dielo alebo spôsob jej určenia, či bola platne uzavretá zmluva o sprostredkovaní, či bola platne dohodnutá provízia za sprostredkovanie alebo spôsob jej určenia. Správnym právnym posúdením podľa dovolateľa bolo, že nárok žalobcu bol dôvodný, teda mal nárok na zaplatenie žalovanej sumy s príslušenstvom. Medzi stranami sporu totiž došlo k uzavretiu platnej zmluvy o dielo. Súčasne žalobca uniesol dôkazné bremeno o ním tvrdených skutočnostiach. Realizácia montážnych prác žalobcom bola preukázaná montážnymi denníkmi, pričom skutočnosť, že ich žalovaný nepotvrdil, neznamenala, že tieto práce žalobca nevykonal. Aj cena za realizáciu montážnych prác žalobcom bola medzi stranami dohodnutá a dlhodobo akceptovaná. V danom prípade predchádzajúca prax zavedená medzi sporovými stranami, predchádzajúce úhrady rovnakej ceny za vykonávanie rovnakých montážnych prác, bolo správnym právnym záverom. Medzi stranami sporu bola platne uzavretá aj zmluva o sprostredkovaní predaja chemických prípravkov do umývacích liniek na autá. V danom prípade žalovaný zaslal žalobcovi prehľad predaja uvedených prípravkov, na základe ktorého žalobca vystavil faktúru na dohodnutú 10 % províziu z predajov.

11. Záverom poukázal dovolateľ na nedôvodne vznesenú kompenzačnú námietku žalovaného, ktorá bola neopodstatnená. Tvrdenia žalovaného boli nepravdivé a žalobca tieto tvrdenia poprel. Žalovaný nemal nárok na zaplatenie súm fakturovaných žalobcovi, nakoľko žalovaný u žalobcu neuplatnil žiadne vady vykonaných montážnych a servisných prác. V prípade ak by žalovaný mal nárok z väd vykonaných

montážnych prác, žalobca v zmysle § 562 ods. 3 a § 428 ods. 2 Obchodného zákonníka namietal, že žalovaný nesplnil povinnosť včas oznámiť vady vykonaných montážnych prác.

12. Žalovaný sa k podanému dovolaniu žalobcu nevyjadril.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 C. s. p.), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.), skúmal prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

14. V zmysle § 419 C. s. p., je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie úspešne napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p.

15. Dovolateľ prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) a zároveň z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p.

16. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/1/2018, ktorý uviedol, že kumulácia dovolacích dôvodov podľa § 420 a § 421 C. s. p., je prípustná.

17. Podľa § 420 písm. f) C. s. p., je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p. Túto vadu videl v tom, že odvolací súd vykonané dokazovanie hodnotil v rozpore so zákonom, so zásadami C. s. p., konkrétne v rozpore s ustanoveniami § 151 a § 186 ods. 2 C. s. p., a čl. 15 C. s. p. Tvrdil, že odvolací súd a ani súd prvej inštancie neprihľadli k relevantným dôkazom, ktoré predložil žalobca a ktoré boli riadne vykonané, a súčasne dospeli k nesprávnym zisteniam skutkového stavu. Dovolateľ tvrdil, že rozhodnutia súdov nižších inštancií nespĺňali zákonné kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 C. s. p., keď sa nevyjadrili, neposúdili a nedali odpoveď na tvrdenia žalobcu týkajúce sa skutkového stavu veci. Pričom v dôsledku nesprávneho zisteného skutkového stavu bola žaloba zamietnutá. Pokiaľ by tvrdenia dovolateľa ako žalobcu boli zohľadnené, bol by v spore úspešný. Dovolateľ tvrdil, že uniesol v spore dôkazné bremeno a naopak žalovaný, ktorý kvalifikovane a účinne nepoprel tvrdenia žalobcu, neuniesol bremeno popretia skutkových tvrdení žalobcu.

19. Pojem „právo na spravodlivý proces“ podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., nahradil doterajší pojem „odňatie možnosti konať pred súdom“ podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. Relevantné znaky, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva. Právo na spravodlivý súdny proces predstavuje možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrovanou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov.

20. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) C. s. p., zakladá prípustnosť a zároveň aj dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa chápe nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení,

ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesno-právnomu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou SR. Pod pojmom „procesný postup“ (čo vyplýva aj z doteraz platnej konštantnej judikatúry k § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p., a judikatúry ÚS SR) sa rozumie faktická (ne)činnosť súdu znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných práv, resp. možnosť jej aktívnej účasti v spore, predchádzajúca vydaniu súdneho rozhodnutia, avšak nie samotné rozhodnutie súdu vo veci a ani jeho odôvodnenie, funkciou ktorého je vysvetliť podstatné dôvody, so zreteľom na ktoré súd vo veci rozhodol.

21. Argumentácia dovolateľa vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) C. s. p., smeruje k tomu, že odvolací súd ako i súd prvej inštancie hodnotili dokazovanie v rozpore so zákonom a súčasne neprihľadli na relevantné dôkazy, ktoré žalobca predložil, v dôsledku čoho dospeli k nesprávnemu záveru, že žalobca v spore neunesol dôkazné bremeno a žalovaný účinne poprel skutkové tvrdenia. Z uvedeného je zrejmé, že dovolateľ spochybňuje hodnotenie vykonaných dôkazov, správnosť záverov odvolacieho súdu, čím v skutočnosti namieta nesprávnosť skutkových zistení a právneho posúdenia veci odvolacím súdom, nesprávnosť ktorá však nezakladá prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p.

22. V tejto súvislosti dovolací súd upriamuje pozornosť na to, že v zmysle ustanovenia § 442 C. s. p., je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd a sám dokazovanie nevykonáva, z čoho vyplýva, že skutkový stav veci zistený odvolacím súdom nepodlieha prieskumu v dovolacom konaní. V dovolacom konaní preto dovolací súd nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, pretože nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu), nakoľko v dovolacom konaní je dokazovanie vylúčené. Dovoláním sa preto nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Z obsahu s vecou súvisiaceho súdneho spisu vyplýva, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí, potvrdzujúcim rozhodnutie súdu prvej inštancie, vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie. Základnými odvolacími námietkami žalobcu (ktoré nepredstavovali nové skutočnosti) sa odvolací súd zaoberal napriek tomu, že už rozhodnutie súdu prvej inštancie dalo odpovede na uplatnené námietky žalobcu. Súdy oboch inštancií v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedli rozhodujúci skutkový stav veci, primeraným spôsobom opísali priebeh konania, výsledky vykonaného dokazovania a citovali právne predpisy, ktoré aplikovali na daný prípad a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Z tohto dôvodu sa dovolací súd nestotožňuje s námietkou dovolateľa o nedostatočnom odôvodnení dovolaním napadnutého rozhodnutia. Podľa názoru dovolacieho súdu, odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je dostatočne jasné a zrozumiteľné. Zároveň sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal aj s relevantnými odvolacími dôvodmi uplatnenými žalobcom v odvolaní, ktoré boli podstatné a rozhodujúce (kľúčové) pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05, II. ÚS 76/07, obdobne Kraska proti Švajčiarsku, rozhodnutie EŠLP z 29. apríla 1993, séria A, č. 254-B). Podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky odôvodnenie rozhodnutia nemusí dať odpoveď na každú námietku, pripomienku či poznámku strany sporu, ktorá ju nastolila. Postačujúce je, aby reagovalo na podstatné a relevantné argumenty účastníka konania a aby mu dalo jasnú odpoveď na riešenie konkrétneho právneho problému, resp. ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa odpoveď práve na tento argument (II. ÚS 410/06). V posudzovanom prípade odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu - podľa názoru dovolacieho súdu - nie je nedostatočné, arbitrárne, resp. nepreskúmateľné, pretože spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia rozhodnutia.

23. Podľa názoru dovolacieho súdu procesný postup odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku a umožňoval dovolateľovi (žalobcovi) zúčastniť sa na úkonoch prvoinstančného a odvolacieho súdu. Skutočnosť, že dovolateľ sa nestotožňuje s právnym názorom všeobecného súdu nemôže viesť k záveru o nedostatočnom odôvodnení, arbitrárnosti alebo nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Postupom odvolacieho súdu nebolo žalobcovi znemožnené, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by to

malo za následok porušenie práva na spravodlivý proces. Dovolací súd poukazuje aj na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia NS SR č. 2/2016 z 3. decembra 2015, z ktorého vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b) O. s. p., pričom len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje ani zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. (odňatie možnosti konať pred súdom). Jedná sa o výnimočné prípady, kedy ide o také nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré neobsahuje ani len zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, čo vykazuje znaky až vady „najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém alebo vady zásadnej, hrubej a podstatnej“. O takýto prípad však v preskúmvanej veci nejde, pretože tak, ako je už vyššie konštatované, skutkové a právne závery obsiahnuté v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré spolu s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie tvoria jeden celok) nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy SR. Za porušenie základného práva zaručeného článkom 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článkom 6 Dohovoru v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv žalovaných. Vyššie citované zjednocujúce stanovisko NS SR je aktuálne aj po 1.07.2016, kedy nadobudol účinnosť nový Civilný sporový poriadok, pretože zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, obsiahnuté v novom Civilnom sporovom poriadku, sa nedotkli podstaty a zmyslu tohto stanoviska. Podľa názoru dovolacieho súdu, postupom odvolacieho súdu nedošlo k dovolateľom tvrdenej vade zmätočnosti podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., vada ktorá by zakladala porušenie práva žalovaných na spravodlivý súdny proces (a tým aj prípustnosť dovolania) tak, ako to má na mysli citované ustanovenie C. s. p.

24. Žalobca prípustnosť dovolania vyvodzoval aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p., majúc za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Touto právnou otázkou mala byť otázka posúdenia účinnosti popretia skutkových tvrdení žalobcu zo strany žalovaného, či toto popretie bolo možné považovať za účinné. Nesprávnosť právneho posúdenia veci mala podľa dovolateľa súčasne spočívať aj v nesprávnom posúdení otázky, či medzi stranami sporu bola platne uzavretá zmluva o dielo ako i sprostredkovateľská zmluva.

25. K dovolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 421 ods. 1 C. s. p., dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania sa v novej právnej úprave v porovnaní s úpravou účinnou do 30. júna 2016 zásadným spôsobom zmenila, Právna úprava civilného sporového konania účinná od 1. júla 2016 nanovo a v porovnaní s predchádzajúcou úpravou odlišne formuluje náležitosti dovolania. Zmyslom tejto právnej úpravy je vytvoriť v civilnom sporovom konaní procesný filter na zjavne neopodstatnené, neprípustné, protirečivé alebo rozporuplné dovolania a zabezpečiť, aby podané dovolanie malo všetky potrebné atribúty.

26. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí, konkretizuje a náležite doloží, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní. Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu, je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom právnu otázku zásadného právneho významu, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá ešte v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola riešená. V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/206/2016, sp. zn. 3Cdo/52/2017).

27. Pokiaľ dovolací súd má riešiť právnu otázku, ktorou sa dovolací súd ešte nezaoberal (§ 421 ods. 1 písm. b) C. s. p.), tak je povinnosťou dovolateľa ako procesnej strany a) konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd a b) uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená (uznesenie NS SR sp. zn. 3Cdo/146/2017). C. s. p., v tomto smere zaťažuje argumentačnou povinnosťou dovolateľa, a nie dovolací súd. Právna otázka takto dovolateľom v dovolaní nenastolená a nekonkretizovaná, nemá relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) C. s. p.

28. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 C. s. p., musí ísť - okrem vyššie uvedených podmienok - o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa rozumie tak otázka hmotno-právna (ktorá sa odvíja od interpretácie napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce a podobne), ako aj otázka procesno-právna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení).

29. Pokiaľ však v dovolaní vymedzená otázka, ktorú má podľa dovolateľa posudzovať vo svojom rozhodnutí dovolací súd, nie je právnu otázkou, ale predstavuje skutkovú otázku, nie je splnená podmienka prípustnosti dovolania uvedená v ustanovení § 421 ods. 1 C. s. p., a takúto otázku nie je dovolací súd oprávnený vo svojom rozhodnutí riešiť.

30. Z obsahu s vecou súvisiaceho súdneho spisu vyplýva, že dovolateľom vymedzená otázka sa týka skutkových zistení súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu ako i hodnotenia ním predložených dôkazov súdom prvej inštancie ako i odvolacím súdom. Dovolateľ nesúhlasil so závermi súdov, že v spore neuniesol dôkazné bremeno o ním tvrdených skutočnostiach, pričom mal za to, že práve žalovaný neuniesol bremeno popretia, následkom čoho mal byť skutkový stav opísaný žalobcom nesporný. Súčasne tvrdil, že medzi stranami sporu bola platne uzavretá zmluva o dielo ako i sprostredkovateľská zmluva. Nesprávne právne posúdenie uvedených otázok malo podľa žalobcu spočívať v tom, že súdy nevyhodnotili ním predložené dôkazy podľa vôle žalobcu, v dôsledku ktorej skutočnosti bol žalobca v spore neúspešný. Vzhľadom k uvedenému dovolací súd konštatuje, že uvedené dovolateľom nastolené otázky nie sú otázkami právnymi zameranými na interpretáciu konkrétneho právneho predpisu (jeho konkrétneho ustanovenia), ale predstavujú otázky, ktorá sa týkajú skutkových záverov súdov nižšej inštancie a vlastného chápania skutkových zistení dovolateľom. Vymedzené otázky predstavujú skutkové (a nie právne) otázky, ktoré tak nemôžu založiť prípustnosť dovolania v rozhodovanej veci. Tento záver vyplýva aj zo skutočnosti, že otázka o platnosti uzavretia zmluvy o dielo či sprostredkovateľskej zmluvy, môže byť predmetom len konkrétneho jedného sporového konania, z čoho bolo zrejmé, že takéto otázky nemôžu byť predmetom skoršej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a ani nemôžu byť právnymi otázkami zásadného významu, najmä z hľadiska celkovej rozhodovacej praxe všeobecných súdov Slovenskej republiky.

31. Dovolací súd konštatuje, že záver o neprípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 C. s. p., pri riešení tzv. skutkových otázok zaujal už vo svojich skorších rozhodnutiach (v podrobnostiach vid' aj 1Obdo/47/2017, 4Obdo/45/2017, 5Obdo/22/2017), zotrúva na ňom a nevidí dôvod, aby sa od neho v rozhodovanej veci odklonil.

32. Osobitne dáva dovolací súd do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 5. septembra 2018, sp. zn. II. ÚS 416/2018, ktorým bolo úspešne podrobené testu ústavnosti uznesenie najvyššieho súdu z 25. apríla 2018, sp. zn. 5Obdo/22/2017, a v ktorom ústavný súd skonštatoval, že „mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu a pokiaľ závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania, vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného odvolacieho dôvodu zasahovať.“

33. S poukazom na to, že prípustnosť dovolania žalobcu nie je daná podľa ustanovenia § 421 ods. 1

písm. b) C. s. p., a ani podľa ustanovenia § 420 písm. f) C. s. p., dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. f) C. s. p.

34. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vznikol proti žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 C. s. p., v spojení s § 453 ods. 1 C. s. p.). Vzhľadom na to však, že žalovanému v dovolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, dovolací súd v súlade s článkom 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

35. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné dovolanie.